

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitótér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hirdetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás vállalatjának és a szerkesztőnek fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, július 11.

Shapary Gyula gróf mint belügyminiszter, azon hírek folytán, melyek a kolera terjedéséről érkeztek, rendeletet bocsájtott az összes törvényhatóságokhoz, hogy a köztisztaság és közegészség megóvását célzó szabályokat a legnagyobb pontossággal betartsák. A rendeletet s az annak folytán fogamatba veendő törvényhatósági intézkedéseket a városi lakosságnak s a községek elöljáróinak melegen a figyelmébe ajánljuk. Akár megfizetel bennünket a kolera, akár nem, a rendeletben általánosan körülírt szabályok szigorú megtartása igen kívánatos; kétszeres hasznát fogjuk venni az elővigyázati rendszabályok pontos betartásának, ha — mitől Isten ments — a nyár folyamán alatt hozzánk is elér az a szörnyű betegség. Mindenki tudja, hogy a 70-es években pusztított kolera erejét mennyire növelték fejletlen közegészségügyi s köztisztasági viszonyaink; már pedig annyi kétségtelenül szakszerűen meg van állapítva, hogy elővigyázattal nagy mértékben enyhíthetjük ezt a ragadós betegséget. Be kell vallanunk, hogy sem városi, sem falusi lakosságunknak nincs még elég érzéke a köztisztaság és közegészség követelményei iránt; a városi ugyan már többet tesz, de viszont ez — különösen ami a ragadós betegségeket illeti — népessége sűrűségénél s forgalmánál fogva jobban exponálva van, mint a falusi, ahol azonban a közegészségügyi teendőket még jórészt a természetre bízzák. A falukban ami a ragályos betegségek s különösen a kolera elleni óvintézkedéseket illeti, alig vannak tovább a felsőbb hatóság által rájuk parancsolt karból megvételénél s kiosztásánál. A falusi népnek a szorosan vett közegészség iránt még vajmi kevés érzéke van. Ezt kell felébreszteni a községi orvosoknak s az, úgy gondoljuk, csak papírosan létező községi közegészségügyi bizottságunk.

Oda kell hatni, hogy a falusi lakosság is felfogja a közegészségügyi intézkedések értelmét, hogy azokat buzgón teljesítse. Szapary rendeletében egész köre a teendőnek van érintve.

Első helyen áll a levegőnek és a talajnak minden fertőzéstől való megóvása. Tudvalevő, hogy a levegő a legegyszerűbben azáltal fertőződik meg, ha a földön rothadásnak kitett anyagok, szemét stb. vannak; ugyszint a talaj megfertőzésének is a legközönségesebb módja az.

Figyelmeztetni kell tehát a lakosságot, hogy udvarait tisztán tartsa, mérgező anyagokat oda ne dobjon; fel kell hívni a községek elöljáróit, hogy az utcákat lehetőleg tisztán tartassák s a falukon az utcák mentén levő árkokra ügyeljenek, hogy a házi nép piszkot oda ne dobjon. Ami a talaj s a levegő megfertőzését illeti, kétszeres gond fordítandó a tisztaságra a városokban. Zombori hatóságunk bizomnyal tudni fogja súlyos felelősséggel kapcsolatos kötelességét; különösen pedig intézkedni fog, hogy a belvárost szegélyező árok helytelenül eszközölt tisztítása a fertőző bacillusok miriárdjait ne vigye a korzó még üde levegőjébe.

Hangsúlyozza a rendelet a jó és kellő mennyiségű ivóvizet s a kutak tisztítását. Faluhelyen rendszerint van jó ivóvíz, de mindenütt vannak ártalmas ízű kutak; ezektől kell eltiltani a lakosságot; továbbá meg kell vizsgálni az összes kutakat s kitisztíttatni a kitisztítandókat. Hogy a jó ivóvíz az egészség fentartásának egyik leghatásosabb eszköze, az köztudomású s így városunk lakosait alig kell figyelmeztetnünk azon ismeretes tényre, hogy Zomborban alig van egészséges ivóvíz, tehát nagyon elővigyázónak kell lenni annak megválasztásában.

Harmadik helyen állanak: a táp- és ételmi szerek ellenőrzése. Ide tartozik különösen a hus és gyümölcsök megvizsgálása. Az éretlen, valamint a rothadt gyümölcs a legjobb barátja a fertőző betegségeknek. S ilyenkor, nyári időben különösen a falusi lakosság mód nélkül fogyasztja a sok rossz gyümölcsöt. A községi orvosoknak, városokban azonban felül a rendőrhatalóságnak szoros kötelessége a gyümölcsvizsgálásnál a legszigorúbban eljárni.

A rendelet még a következő intézkedéseket tartalmazza:

Szükséges, hogy a hatóság a vágóhidak, vendéglők, korcsmák, középületek s azok udvarainak állandó tisztán tartatása, a szemétnak és hulladékoknak gondos kihordatása és a bomlasztó anyagoktól befertőzött helyeknek naponta kielégítő fertőtlenítése iránt érelyesen intézkedjék és intézkedésének hatályos foganatosítását a legnagyobb pontossággal ellenőrizze. Egyszersmind, miután az egészség megőrzésének egyik legfőbb feltételét a jó, üde levegő képezi, szorgosan hason a törvényhatóság oda, hogy a lakószobák minden zsufohlástól menten, lehetőleg gyakran

szellőztessenek s állandóan tisztán tartassanak. Különösen pedig gondoskodjék a törvényhatóság arról, hogy — amint azt már 1891. évi 34983. sz. a. kelt körrendeletében is meghagyta a miniszter — a falusi lakosság lakószobájának falait gyakrabban alaposan bemeszelje, a szoba földjét pedig időnkint felássza és a felásott helyet ne az udvarról, amely igen gyakran szintén szennyezve van, hanem inkább távolabbi helyről, főleg a mezőről hozott tiszta földdel, homokkal, vagy agyaggal kitöltse.

Baross utóda. Egy, a napokban tartott minisztertanács — a mint a napilapok jelzik — foglalkozott a Baross tárcájával is. Egyhangulag arra a megállapodásra jutottak, hogy kinevezés végett Lukács Béla államtitkárt fogják ajánlani a király öfelségének. A kormány választásával a nemzet teljesen meg van elégedve, mert Lukács Béla eddig is jobb keze volt a nagy miniszternek s így a leghivatottabb utódja lehet annak politikájában.

A millenniumról.

Zombor, július 11.

Ugyanegy napon, f. hó 8-án, közéletünk két tekintélyes embere, Jókai Mór, a koszorús író, és Pulszky Ferenc, a nagy tudós, nyilatkozott a „Nemzet”-ben és a „Pesti Hírlap”-ban a millenniumról s bár nézeteik egymástól eltérők, mindazáltal egyaránt figyelemre méltók. Jókai abból az alkalmából szólalt fel, hogy a fővárosi iparosok Zichy Jenő gróf elnöke alatt közelebb tartott értekezletükön lemondtak a millenniumi ipari kiállítás eszméjéről, s erős szavakkal hangsúlyozta, hogy a millenniumi kiállítást meg kell tartani. Pulszky a „Pesti Hírlap” vezércikkében már egészen más hurokat penget. Szerinte való igaz, hogy millennium megünneplésére az 1895. évig oly rövid az idő, hogy most lehetetlen arra kellő módon előkészülni. Maguk a fővárosi iparosok is azért mondtak le a kiállítás eszméjéről, mert az időt egy nagyszabású alkotásra rövidnek tartják s Pulszky ehhez még hozzáteszi, hogy a millenniumra nemcsak a kiállításnak, hanem a többi közt a pesti dunai hidaknak, a parlamenti új épületnek, a vízvezetéknek, a csatornázásnak, az új városházának, a budai királyi új váraknak, továbbá a lipótvárosi bazilikának és a budai Mátyás-templomnak is készen kellene lenniük, sőt a gellérthegy-i citadellát s az új-épületet is el kellene

A „BÁCSKA” tárcája.

Szent romok.

Egyszerű kis templom

Volt a keblem,

Hü, nemes szívem volt

Szent oltára benn’.

Szent oltáron csak

Pislogott a tűz:

Ki élesse, nem volt

Még oly Vesta szűz!

Jöttél, lány, e templom

Szép papnője te

S az oltáron im a

Tűz lobot vete!

Olthatatlan lángra

Gyújtád fel tűzét

S első, szűz szerelmem

Rajt’ elperzseléd! . . .

És mi most e templom?

És oltára mi?

— Édes örömminek

Bús, szent romjai!

Szabadka Gyula.

ÁBEL, A KARAITA.

Lengyel-zsidó történet.

Írta: Saehar-Masoch.

Némethől fordította: dr. Wislókai Henrikné.

Monasterski Julián a karneválon ünnepelte me-

nyegzőjét és rövid párisi tartózkodás után fiatal, kellemes nejjével bobriki birtokára utazott, hogy a gazdaság gyep-lőjét ismét kezébe vegye. Az első reggelen — az öreg István ép a reggelit vitte fel — midőn Monasterski Constantina asszony prémes bundájában — üdén mint rózsabimbó — az étterembe belépve mosolygott; de ezen mosoly nem férjének szólott, ki kezeit gyöngéden csókolá. „Mondd nekem — kezdé — miféle különös ember az, ki kiűnt réád várakozik; zsidóhoz hasonló arca van, de mint gazdag paraszt úgy van felöltözve és beszéde nem zsidó kiejtésű.”

Most Monasterski ur mosolygott. „Ez az én barátom Ábel, a Karaita — mondá ő — bocsásd be István.”

„Tehát mégis egy zsidó — jegyzé meg Constantina — téged Julián mint a gazdák mintáját dicsőítették s te egy zsidó kezében vagy. Nem pusztulnak-e el mindazon gazdák, kik zsidókkal állanak összeköttetésben?”

„Ezek mesék — mondá Monasterski — van nálunk elég család, kiknek zsidó ügynökei a leg tudósabb tanácsadói és leghivebb szolgálói; az én Ábelem rendes felfogás szerint nem oly zsidó mint a többi, kik a rabbi parancsaira hallgatnak, ő szóval egy karaita.”

„Mi az?”

„A karaiták, kedvesem, egy felekezethez tartozók, kik szigorúan a mozaikus törvényt megtartják. Ezért magukat a szentírás gyermekeinek is nevezik, vagy „igazak cadikimjeinek”. Krimiből vándoroltak be és irományokkal bizonyították, hogy mióta az országban vannak — négy évszázad óta — egy karaita még sohasem lett törvényesen üldözve. Becsületes, szorgalmas és legjobb emberek, kik soha nem esküsznek, szerződést nem kötnek, de szavuk és kéznuyjtásaik szentek és szentül általuk meg is tartatnak; és az én Ábelem a csillagok között a hold! Ó még atyámnak adott el gabonát, marhákat és lovakat és nekem viszont ily módon tevő meg ezen üzérkedést példanélküli becsületességgel.”

Az ajtó, éppen felnyitott és Ábel belépett minden csuszás-mászás nélkül; a dacnak nyoma sem volt tiszteletreméltó, ósatyszerű, magas alakján, melyen galíciai paraszt ruha volt. Hosszu, csuklyás köpenye durva, barna posztóból készült és kék zsinórral volt kivarrrva. Fehér,

hosszu szakála fekete bőrvégig ért le; ősz hajfűrtjeit — mint valami perzsának — fekete báránnyal sapka fedte. Sötét szemének élénk tekintete barátságosan, de egyszersmind kutatólag nyugodtak Monasterski asszonyon.

„Ez Ábel, kiről beszéltem — kezdé a birtokos — és ez nőm.”

„Ég áldása rája” — felelé Ábel, magát meghajtvá.

„Üljön le Ábel — folytató Monasterski — és beszéljen valamit feleségemnek hitsorsosairól.”

A karaita méltóságteljesen foglalt helyet. „Mit parancsol nagyságod elbeszélmem?”

„Kérném önt nekem megmondani, hogy mivel különböznek önök a többi zsidóktól?” — kérde a fiatal asszony elpirulva, kit Ábel nyugodtsága zavarba hozott.

„Mi a szent írást tartjuk igaznak — felelé Ábel — és csakis ennek vagyunk kötelesek hinni. Mit a talmudisták szószerinti nyilatkozat szerint képesek előadni, azok, akik azt hiszik, hogy Istenen kívül Mózes a tóra által Istenné változtatván és ezt hagyományilag tovább származtatta, — ezt nem tartjuk igaznak és ezért nem is tartjuk meg a talmudisták tanait és törvényeit. Ezen okból neveznek minket „karaita”-nak — t. i. szöveghez tartóknak — és mi a másikat „mekubati”-nak, azaz olyanoknak, kik a hagyományokhoz tartják magukat. Mi Isten szavaihoz tartjuk magunkat, mint Mózesnél írva van V. 13., 1.: „Parancsaimat pontosan figyeljétek meg, ne tegyetek hozzá és ne vegyetek el belőle.” A talmudisták hívi nagyon sokkal járultak abhoz, hogy ezelőtt üldözve lettünk, mert az emberi nyilatkozatokat nem akartuk Istentől származotatknak tekinteni.”

„Ön tehát meg van győződve, hogy Isten törvényeit jobb meghallgatni?” — veté közbe Constantina.

„Maga a talmud tanítja, hogy Isten hozzánk kegyesebb, mint a másik zsidókhöz — felelé Ábel — és nagyságod engedelmével egy történetet fogok elbeszélni, mely ezt eléggé bizonyítja.”

„Kérem, beszélje el.”

„A talmud Méziah Traktátusában mondja: egy napon rabbi Gamaliel elnöke alatt szóvita támadt rabbi Jehosnah — Hillel tanítványa — és rabbi Eliezer karaita, Samais iskolabeli tanítványok közt. Egy kályha

ekkorra már távolítani, holott mindez a kilátások szerint jóval több időt igényel, semhogy 1895-ig e dolgok megvalósulását remélhetnők. Pulszky tehát azt javasolja, hogy a millennium megünneplése halasztassék el 1900-ra, vagyis akkorra, a midőn a magyar állam megalakulásának ezredéves évfordulóját együtt lehetne megülni a honfoglalásával.

Nem tudjuk, mint vélekednek a millennium elhalasztásáról az illetékes mérvadó körök, mi részünkről azonban az elhalasztást abban az értelemben, mint Pulszky mondja, nem tartanók célszerűnek.

Abból a szempontból, hogy a fő- és szék-város csinosodjék, tervben vagy épülőfélben lévő monumentális épületei befejeztessenek, hogy a citadella eltávolíttassék s hogy egy valóban nagyszabású kiállítás rendeztessék, minden esetre nagyobb időre lenne szükség, mint a mennyi még hátra van 1895-ig; de viszont mi részünkről az 1900-ik évet ha ezen okokból a millennium ünnepelési éve gyanánt elfogadják is, nem fogadják el, mint történelmi évfordulót, mert szerintünk a Kr. születése utáni 900-ik évek a magyar történelemben semmi jelentősége nincs. Sem nagy tudósunk, Pulszky Ferenc, sem senki a világon nem tudja azt történelmileg dokumentálni, hogy a magyar állam a 900-ik évben szilárdult vagy alakult meg, mit akarnánk tehát ezzel az évvel? Ez az év történelmileg éppen semmit sem jelent, legfeljebb azt, hogy még Árpád vezér uralmának idejébe esik, mert hisz, hogy a magyar államosság még évtized alakult meg végleg vagy szilárdult meg, azt ugyan évszámban kifejezni az utókor többé nem képes. Éppen úgy vagyunk ezzel, mint a honfoglalás kezdetének évével, a melyet annak idején maga a M. Tud. Akadémia sem tudott eldönteni s a helyett mikor a millennium megünnepeléséről volt szó, a nagy tudomány Ipolyi Arnold püspök javaslatát tette magáévá, kimondván, hogy az 1895-ik évet véleményezi a millennium évfordulója gyanánt, mert eddigi történelmi tudásunk szerint legbizonyosabb, hogy az Urnak 895-ik évében a honfoglalás már be volt fejezve.

Igy állván a dolog, az 1900-ik évet, mint történelmileg semmi tekintetben sem nevezetes évet, nem tartjuk a millennium ünnepelésére alkalmas időnek s ha már halasztásra lenne szükség, úgy legalább is el kellene várnunk addig, a míg a magyar királyság fennállásának, vagyis Szt. István király megkoronázásának ezredik évfordulója el nem következik, a mi azonban még tőlünk kissé nagyon is messze, — nevezetesen éppen száznyolc évnél távolabbra van.

Ily körülmények között tehát a millennium évfordulója gyanánt mégis csak legcélszerűbb továbbra is az 1895-ik évet tartanunk, s bármily rövid is már odáig az idő, ezt a rövid időt kell az ország minden faktorának felhasználnia arra nézve, hogy hazánk ezredéves fennállásának ünnepe a nemzet multjához és jelenéhez egyaránt méltó legyen.

Muhoray Alfonz.

Helyi és megyei hírek.

Egyházi kinevezés. Császkai György érsek óceja, dr. Hopf János kanonokot, agg korára való te-

végelt, melyet rabbi Eliézer a törvény értelmében „tisztának” kijelentett, rabbi Jehosnah pedig „tisztátalannak” nyilvánított Ámbár rabbi Eliézer véleményét az írásból bizonyította, mégis a szótöbbség határozata folytán ellenfelének előnyére dönt el a vita. Ezen jogtalanság fölötti keservében mondta Eliézer: „Ha az igazság az én pártom van, akkor az iskolában levő fa helyéből kimozdul!” És ime a fa száz rőfnyire elmozdított helyéről. De rabbi Gamaliel mondá: „Fák nem tanuszkodhatnak törvények ellen.” És most kiálta Eliézer: „Igy tehát tanuszkodjék a folyó én reám!” És azonnal a folyó mentét megváltoztatta és forrása felé sietett. „Folyamok véleményeket nem cáfolhatnak meg!” — mondá rabbi Gamaliel. „Igy tehát állítasomat a falak támasszák!” — mondá rabbi Eliézer.

És a falak már romlásához készülten álltak, midőn Gamaliel mondá: „ha a tudósok vitatkoznak, úgy ne legyetek ti az ítélő bírák!” — s a falak azonnal — ámbár az összedüléshez közel valának — mégis helyt maradtak, csak hogy Jehosubát meg ne szégyenítsék. Ekkor Eliézer egy mennyei hangra hivatkozott, mely csakugyan ez alkalommal fenhangon mondá: „Mit vitatkoztok rabbi Eliézerral, miután az ő igényei és állításai úgy is csak érvényre méltók?” — de Jehosubá a mennyei hangnak válaszával: „A törvény nem ott az égben van, mondja Mózes, s az írásban meg van jelölve, hogy kiki a többséghez alkalmazkodjék.”

Eliézer véleményét csakis félvállra vették, ő maga üldözésben részesült és végül egyházi átokkal sújtott; de ugyanazon évben aztan rossz termés állott be és minden, ami Eliézer szemei elé került, a szó teljes értelmében elperzseltetett.

Miután Ábel elbeszélését befejezte, különböző ügyekről beszélt még a földesúrral és a fiatal asszonyt ugyan bámulta nemcsak okosságát, de egyszersmind ideális igazságszeretetét.

Néhány napra a fiatal asszonyt a kíváncsiság győztette, hogy meglátogathassa Ábelt. Ohaja teljesült. A szán csakhamar ott állott a főbejárat előtt és Constantina

kinttel felmentette a nagyszemináriumi prodirektorságtól és a közéleti hitványképesítő bizottság elnökségétől, dr. Városy Gyula kanonokot pedig oldalkanonokjává, továbbá nagyszemináriumi prodirektornak s a közéleti hitványképesítő bizottság elnökének nevezte ki.

Hírek az érseki egyházmegyéből. Fírány József szabadka sz. terézi káplán Plávnára és Futó Ferenc szabadkai hitoktató O-Kerre ideiglenes helyettes lelkészeknek kinevezettek.

Kinevezés. Szabadka sz. kir. város főispánja Szalay Mátás adóügyi tanácsnokot kinevezte az ottani üresedésben levő rendőrfőkapitányi állásra.

Kinevezések. Keszler János szabadkai kir. törvényszéki jegyző a zombori kir. járásbíróshoz, Molnár Géza szegedi kir. törvényszéki jegyző pedig a zentai járásbíróshoz albiróvá és Kovácsics Ferenc a szegedi kir. ítélőtáblánál mint tanácsjegyző alkalmazásban lévő aljegyző, ugyanazon tábla kerületébe jegyzővé nevezettek ki.

Nyugdíjazás. Polith Péter, Ujvidék szab. kir. város főszámvevője, 28 évi szolgálat után, nyugalmobba vonult.

Alapszabályok. A bajai atletikai klubnak és az adatai tanítói takarékmegtartó alapszabályai miniszterileg jóváhagyattak.

Védekezés a kolera ellen. Oroszországból, a Kaszpinger keleti partjairól kolera hírek érkeznek, még pedig napról napra szomorúbb állapotok felől. Az óvintézkedéseket megteszik már mindenütt, hogy a vész be ne hurcoltassék egyéb vidékekre is s a mi belügyi-miniszterünk ez ügyben a következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: „Habár eléggé ismert előttem a törvényhatóságoknak a közegésztügyi iránti meleg érdeklődése, valamint az annak fenntartására irányuló buzgó törekvése és közrehatása és ebből folyólag noha meg vagyok győződve arról, hogy a törvényhatóságok az általános köztisztaság megőrzésére célzó szabályok és rendeletek szigorú fogantatására mindenkor éber figyelmet és gondot fordítanak, mindazonáltal tekintettel arra, hogy a közegésztügyi fenntartása leginkább az által érhető el, ha az alább felsorolt óvintézkedések és elővigyázati eljárások lelkiismeretes pontossággal és teljes szigorral keresztülvitvén, valamint más években, úgy ezuttal is, a melegebb évszak beállta alkalmából célszerűnek tartom, hogy a törvényhatóságokat az 1890. évi 42341. ugyszint az 1889. évi 50361. számok alatt, hasonló indokból kibocsátott körrendeletek határozmányaira figyelemztessem, illetőleg ezeket a határozmányokat újból emlékeztetjük hozzá. Felhívom tehát a törvényhatóságokat, hogy a levegőnek és talajnak minden fertőzését való megóvása, a jó és kellő mennyiségű ivóvíz nyeresése, a kutak kitisztítása, a táp- és élelmi szerek, élvezeti cikkeket felett az egészségrendőri felügyelet szigorú gyakoroltatása, a vágóhidak, vendéglők, kocsimák, középületek s azok udvarainak állandó tisztántartása, a szemétnék és hulladékoknak gondos kihordatása és a bomlasztó anyagokkal befertőzött helyeknek naponta kielégítő fertőtlenítése iránt erélyesen intézkedjék és intézkedésének hatályos fogantatását a legnagyobb pontossággal ellenőrizze. — Egyszersmind, miután az egészség megőrzésének egyik legfőbb feltétele a jó, tiszta levegő képezi, szorgosan hasson a törvényhatóság oda, hogy a lakosbók minden zsáfolástól menten, lehetőleg gyakran szellőztessenek s állandóan tisztán tartassanak. Különösen pedig gondoskodjék a törvényhatóság arról, hogy — a mint azt már 1891. évi 34983. sz. a kelt körrendeletben is meghagytam — a falusi lakosság lakosbójának falait gyakrabban alaposan bemessze, a szoba földjét pedig időnkint felássza és a felásott helyet ne az udvarról, a mely igen gyakran szintén szennyezve van, hanem inkább távolabbi helyről, főleg a mezőről hozott tiszta földdel, homokkal vagy agyaggal kitöltse. Kelt Budapesten, 1892. évi július hó 1-én. Szapáry gróf s. k.”

A zombori „Népkör.” a napokban ünnepli meg 15 éves fennállását. Ez alkalommal (vasárnap, július 17-én) a saját kerti helyiségében táncos és tombolával fűszerezett estélyt rendez, melyen az iparos dalárda is közreműködik. Belépti-díj 50 kr. A dalárda műsora a következő: 1. „Élj öseink hazája.” Férfi-kardal Schumann R.-tól. Énekli a dalárda. 2. „Hatalmas ég.” Hármass. Doni-

zettől. Éneklik: Haasz Gyula, Szigethi István és Csermák József urak. 3. „Fütyül a szél.” Magyar Ábránd Székely Imrétől. Zongorán játssza Csermák József ur. 4. „Jaj de búsan szól a harang.” „Azt mondják nem adnak.” „Balatonon jár a hajó.” Népdalok. Énekli: Hanczmann Amál k. a. Zongorán kíséri Csermák József ur. 5. „Viharban.” Férfi-kardal Dürnertől. Énekli: a dalárda. 6. „Tavaszi indul.” Zongorán 6 kézzel játsszák: Koratpatinszky Matild k. a. Koratpatinszky Ernest és Csermák József urak. 7. „Dalra.” Férfi-kardal Storehtől. Énekli a dalárda. Jegyek előre válthatók: Heindlhofer Róbert, Kollár József, Vrana Andor és Mayer és Thum urak üzleteikben, ugy este a pénztárnál. Kezdeté 8 órakor.

Pályázat van hirdetve a zombori kir. törvény-széknél betöltendő írnoki állásra.

Főolvasások. Kulinyi Zsigmond, a szegedi ipar- és kereskedelmi kamara titkárja, hivatalos körútjában a napokban városunkban időzött. Megpendítette ez alkalommal amaz igazán tüdőveszést is, hogy az ősi s a téli időszak egynehány vasárnapján az iparosok számára rendeztessenek főolvasások, a mint hogy ez némely nagyobb városban, többek között Budapesten is történik. A gondolat annyira életrevaló, hogy alig hisszük, mikép meg nem valósulna az. Az ügyet különben Zsulyevits Ernő, a középkereskedelmi iskolának s az árncsarnoknak igazgatója veszi kezébe s már ez is elegendő kilátást nyújt arra, hogy az eszme keresztül is fog vitetni.

Különös pályázat. Igen tisztelt szerkesztő ur! A „Zombor és Vidéke” jul. 7. ki számának hírvivata élen olvasom a következő sorokat: „Pályázatok megünnepben. Ada községben megírtedestől rendeltetettől állásra július hó 20 ig pályázat van hirdetve 400 frt évi fizetés és 100 frt lórtartási átalánnyal. A pályázatok az ottani iskolaszékre címzendők.” — A rá következő vagyis jul. 10. iki számában meg egyebek közt — ugyancsak a hírvivata élen — olvasom: „Ada községben üresedésben lévő 400 frt évi fizetés és 100 frt lórtartási átalánnyal járó rendőrfővezetői állásra pályázat van hirdetve. A pályázatok július 20 ig a községi elüljáróshoz nyújtandók be.” Már most ezek után éppenséggel zavarban vagyok. Pályázni készülök s a mikor megírom az iskolaszékre címzett folyamodványomat, olvasom, hogy a közs. elüljáróshoz kell azt beadni. Legyen szives megmondani igen tiszt. szerkesztő ur, hogy tulajdonképp ki hirdette azt a rendőrfővezetői állásra vonatkozó pályázatot: az iskolaszék avagy a közs. elüljáróság? Vagy mind a kettő? Avagy talán nem tévedés e az utóbbi? Mert ha a lórtartási átalánnyal járó rendőrfővezetői állásra az iskolaszék hirdet pályázatot, akkor valószínű, hogy a községi elüljáróság kántortanítói állásra tüzte ki a pályázatot. — Egy rendőrszpiráns. (Megadjuk a választ. A „Z. és V.” megígerte, hogy híreinket nem ollozza ki többé. De azt nem ígerte, hogy hírdetésünknek is békét hagy. Mivelhogy pedig egyetlen és valóságos belső dolgozó-társaság: az olló, az előbbi napok nagy munkájában kimerült, megcsorbult, így hát nem tudta teljes épségében átvenni a hírdetést az ő hírei közé. Az „iskolaszék” tehát az olló tévedése. A következő számra meg — mert a hírdetés újból is megjelent lapunkban — újból átvette azt, de erre az időre már visszaérkezett a „Z. és V.” munkatársaság a fürdőből: a közsörűs műhelyből. Az utóbbi hír tehát megfelel a mi hírdetésünknek s így az helyes is. Tehát ne az iskolaszékhez, hanem a községi elüljáróshoz adja be kérvényét.)

A nagy közönséghez. A magyar kereskedelemnek örökké feledhetlen, lánglelkű vas minisztere atyai gondosságának legjobb indulatával mutatott azon nagy tényezőre, amely midőn rendkívüli nagy előnyököt biztosít a nagy fogyasztó közönségnek, egyszersmind iparosaink helyzetén is kiválóan javítani alkalmas és e mellett nagy arányokban mozditja elő a hazai ipar fejlődését. E hatalmas, nagy tényező: a szövetség iparosok árucarnoka. A bölcs tanácsot követve alakult meg és áll fenn a zombori iparosok árucarnoka is, amely legkiválóbb iparosaink közül 42 iparossal, több mint kétszáz, egyesít magában s amelynek feladata: egyenes összeköttetésbe lépni a fogyasztó közönséggel, — illesse, szolid s jutányos iparcikkkel által szolgálatot tenni a közönségnek, az iparosainknak pedig tisztességes existenciát biztosítani. A vevő közönség ugyanis kellő tájékozottság és szakértelem hiányában rendesen drága

hasonló, de azért ne legyetek túlságosan jámborok és szentek s ne is legyetek igen bölcsök, nehogy akkor elpusztuljatok!” Mi csak becsületességre, tisztességre és jótéteményekre fektetjük a fűsúlyt, mert ez a kilencedik parancsolatunk: „Isten mindenkit működése szerint jutalmazni fogja; és jótéteményekre vonatkozólag mi azt szoktuk tartani: ha nem vagy arra képes, mit akarsz, úgy akard azt, mire képes vagy. Ezért is Chachamunk, a mi tanítónk, minden szombaton egy erkölcsi beszédet tart az iskolában, mert rabbijaink nincsenek.”

Midőn Constantina visszatért kastélyába, nagyon is csodálkozott a karaiták csinos hazai és kertjei fölött, valamint a szép zsinagógán, mely a falu közepén állott; ezután elhallgatott, míg később mosolyogva mondá férjének: „Julián, meg kell vallanom, Ábel barátod többet ér, mint atyámnak valamennyi nemes barátja, kik ő nála dózsólnak, de szükségben ugyancsak hátat fordítanak.”

Eltelt hét év, mely alatt Monasterski Ábel segélyével sok bő aratás folytán ezer meg ezer forintokat megtakarított és még hozzá Constantina öt három bájós gyermekkel — egy fiú és két leánykával — ajándékozta meg; ezek után következett ama emlékeztetés február, mely a lengyel forradalom viharos napjait tárja elénk.

Monasterski egy napon magához hívatta Ábelt és Constantina tudta nélkül átadta neki minden készpénzt, holmiját és aztán egész családjával elhagyta birtokát és a fővárosba ntazott. De sorsát nem kerülhette ki. Krakóba ment, Gdovnál harcolt és Podgorce ostrománál lelte halálát.

Junius volt, midőn özvegye gyermekeivel a birtokra visszatért, hol a kellemes nemesi lak helyett rommá pusztult, kietlen sivatagot talált. Kétségbeesve ült Constantina bozontos kertjének feldult fűra oszlopának lépcsőzetén, miáltal gyermekei gondtalanul a gyepen játszódtak, egyszerre egy székér állott meg az uton, melyből Ábel — a karaita — leszállván, tiszteletteljesen, részvétellel közeledett az özvegyhez.

„Te vagy az Ábel? — kérdé Constantina fájdal-

Csermák
Székely
r. 4. „Jaj
adnak.“
anczmann
5. „Vihar-
lárdá. 6.
Korapat-
l. Énekli
Róbert,
num urak
órákor.
törvény-

szegedi
s körútja-
ditette ez
az ószi
iparosok
hogy ez
pesten is
g hisszük,
ben Zsu-
s az áru-
elegendő
g vitetni.
eszó ur!
úrvovata
megyónk-
bi állásra
vi fizetés
az ottani
gyis jul.
ancsak a
sedésben
alánnyal
letve. A
nyujtan-
zavarban
z iskolá-
y a közs.
mondani
hirdette
at: az
mind a
Mert ha
ásra az
hogy a
i a pá-
választ.
ózza ki
s békét
s belső
kájában
épsége-
laszék —
meg —
újbol
„Z. és
óly az
községi

eskede-
nizstere
tt azon
nyóket
ersmind
s és e
r fejle-
parosok
meg és
ly leg-
nt két-
gyenes
zítéses,
enni a
gesebb
s kellő
drága

rok és
akkor
gre és
nedik
int ju-
mi azt
akarsz
munk,
szédet

nyagon
föltött,
állott;
lá fer-
többet
ó nála
ának.“

segé-
ntokat
bajos
ékozta
bruár,
elenk.

elt és
éznét,
kát és
Kra-
mánál

rtokra
ommá
Con-
k lép-
átsza-
lyból
rés-

ajdal-

pénzért felülről hozott, silány, csak szemre készített
árakat kap, miáltal jelentékeny mérvben károsul, holott
helyi iparunk igen sok téren immár oly magas színvo-
nalon áll, hogy a külföldi piaccal is bátran versenyezhet.
Szövetkeztünk bajai-uti raktárában tagjaink által be-
raktározott mindennemű iparcikkeit, amelyek a leg-
finomabb izlést is kielégíteni képesek, szabott és ólósó
árak mellett árusít el. Az eladási ár minden egyes darab-
on kitüntető látható és már ezen oknál fogva is bár-
mely megvásárlás ki van zárva. Vidéki vevők bizalom-
mal fordulhatnak szövetkeztünkhez, amely minden meg-
rendelésnek kereskedelmi pontossággal igyekszik eleget
tenni. A n. é. közönséget pedig felkérjük bajai uti tele-
pünk, mint e város legnagyobb csarnoka szíves megte-
kintésére s biztosítjuk arról, hogy vevő- és nem vevőket
egyaránt szívesen látunk. Jelszavunk: *izlés, szoliditás és
jótudás!* A zombori iparosok készítményének áru-
csarnoka, mint szövetkezet igazgatóság.

Műkedvelői előadás. Vasárnap előadta a
zombori iparos dalárda Gerő Károlynak „Az uszai gyöngy“
című újabb népszimfóját. A közönség ez alkalommal is
megmutatta mennyire érdeklődik a derék egylet iránt,
mert a színházat teljesen megtöltötte, úgy hogy a da-
larda meglehetősen szép anyagi sikert is ért el. Maga
az egyesület valóban dicséretre méltó tevékenységet
fejt ki, évenként többször is a nyilvánosság elé lép.
Most is pl. alig, hogy átesik a műkedvelői előadás
farsadagjain, már is ki van hirdetve az újabb föllépés;
vasárnap ugyanis szintén megünnepeli a népkórnek,
annak az egyesületnek a 15 éves jubileumát, a mely
öt nem is oly rég testvéreül fogadta. „Az uszai gyöngy“
ben úgy a főbb szerepeket külön-külön, mint a mellék-
alakok játékat együtt véve mindvégig élvezte a publi-
kum. Az uszai gyöngy Hanczmann Amál kisasszony
volt, a műkedvelők primadonnája; a baritonénekes
Herzenberger Ferenc (Bárdos Gyuri), a tenorista Sörös
Antal (Jómag Samu), a naiva Mang Gizella k. a. (Tatár
Juci), a két komikus Csapó Ilonka kisasszony (Faj-
dalmi Szilvia) és Gruda Pál (Zakariás Flórián) voltak;
anyaszerepek jutottak Staab Mariska (özü. Tatarne)
és Mayer Antonia (özü. Bárdosné) k. a. oknak; a könnyű
véru uszai gyöngynek a férje (Faragó Ferenc) Szigeti
István (egyszeresrendező is) volt; Wiemann Katica
k. a. a Jajnekem szerepében veánasszonyoskodott, a
cigányok mókáit Répits, Mráz és Lovrencsits csinálták
végig, Mária cigány leány Knipl Boriska k. a. volt, a falusi
jó kocsmáros Vlach Ferenc, Hamvas István Szabó Gyula,
a csárdás Takács Mihály, a csárdásné Vidákovits Hermin
k. a. voltak; lányok, cseledek, kis bíró, csendőrök stb.
szerepében láttuk Wieman Katica, Csirszka Ilon, Vidá-
kovits Mariska, Mátics Mariska, Parssetits Eleonora,
Vidákovits Blanka k. a. okat, továbbá Varga Kázmért,
Goldberger Menyhértet, Stvertczky Alajost, Back Lipótot
és Fernbach Pétert. — A főbb szerepek pl. az „uszai
gyöngy“nek meg a Bárdos Gyurinak a kettes dalai,
avagy Fajdalmi Szilvia meg a Zakariás Flórián komikus
felszágaságai bő tapost is arattak.

Eljegyzés. Dr. Veisz Dező, Rigyea község ke-
resett fiatal orvosa, a napokban tartotta eljegyzését Schutz
Samu sztauisicsi kereskedő és földbirtokos leányával,
Esztkével.

Thaliától Juszticiához. A szabadkai ügy-
védi kamara közli, hogy Demidor Imre dr., ügyvédet
föltette a kamara lajstromába. A Demidor név messze
ismert az országban, de nem mint Juszticiának, ha-
nem mint Thaliának hívéé. Szóval Demidor Imre jeles
vidéki színész volt; pár évvel ezelőtt mint vigjátéki
jellemszínész, valóban kiváló tehetséget mutatott be.
Csak idő kérdése volt, hogy a budapesti nemzeti szin-
házhoz kerüljön. Egyszer — hogy hogy nem — megunta
a színészetet és Themis szolgálatába vágyódott. Mint a
kolozsvári nemzeti színház tagja, beiratkozott az ottani
egyetemnek a jogi fakultásra s színházi és családi gond-
jai dacára (nős volt, több gyermek atyja) az egyetem
legszorgalmasabb hallgatói közé tartozott. Pár éve pedig
a szinpad csillogó világából elbujdosott az ügyvédi
iroda szűkességébe. És most megnyitotta saját irodáját.

Elfogott gyujtogató. Ó Szivacon elfogott a
csendőrség egy Raics Sztána nevű asszonyt, aki vesze-
delmes gyujtogató híreben állott s a kit a napokban
épen tetten érték. Átadták a zombori kir. törvényszéknek.

mas mosollyal. — Ki képzelt volna ilyen viszontlátást!
Férjem halva!“

„Tudom — mondá Ábel — hisz úgy gyászoltam,
mint fiamat. Hányszor hordtam karjaimon, ringattam
terdeimen, midőn még az atya — az öreg ur — élt?“
„Házam feldulva“ — folytató Conzantina.

„Majd ismét felépítjük.“

„Hogyan edes Ábel? — kérdé az özvegy vigas-
talhatatlan fájdalommal a zsidóra pillantva — hiszen én
és gyermekeim koldusok vagyunk, még egy garasunk
sem maradt!“

„Dehogy — mondá Ábel — annyi arany, ezüst
és drágakő mind semmi? melyeket férje megőrzés végett
nekem átadott!“

„Lehetetlen!“ — kiáltott az özvegy.

„Monasterski nekem egész vagyonát átadta, mielőtt
innen távozott. Ime asszonyom, itt vannak a kincsek,
ez mind az öné!“

Conzantina felemelkedett és mereven tekintett
Ábelre. „Te mondd? Te őrizted volna meg utolsó va-
gyonunkat? Senki sem tudta, megtarthattad volna!“
„Senki? Isten csak tudta volna, hogy egy özve-
gyet árvástól megraboltam volna.“

„Te egyetlen, nemes ember vagy Ábel“ — kiáltá
Conzantina és kezei után nyult, majdnem azokat meg-
csokolandó.

„Kérem én csak kötelességemnek tettem eleget“
— felelé Ábel. De ő még jóval többet tett, Conzantinát
gyermekeivel Krasny Ostrogba — saját házába — vitte,
hol ők addig laktak, míg a nemesi lak romjaiból, Ábel
segítségével, újra felépült; ő az özvegynek gabonát adott
az első vetéshez; szarvasmarhát és lovakat is adott s
Conzantina lengyel nő létere jószágát tapintatosan és
erélyesen kezelte, valamint Ábel is mindig őszinte, ha-
rtságos tanácsával szívesen szolgálta őt.

„És valahányszor a zsinagógába ment, úgy önmeg-
elégedetten pillantott fel a bejárat felett álló feliratra:
„Iste itt az ut Jehovához, az igazságosak — csak azok
mennek be ide!“

Aranylakodalmom volt e hó 5-én Zentán.
Bán János és neje Berecz Katalin, Bán János városi
alkapitány szülei, ünnepezték ez alkalommal házasságuk
50 éves fönállását. Az ünnepre összegyűlt család 25
tagból állott, köztük egy dedúnoka is.

Uj szivar és szivarka. A pénzügyminiszter e
hó 1 vel egy új szivar- és szivarka fajt hozott forgalomba.
A szivar „Senoritas“ nével új fajta havanna szivar s
10 darabját csomagokban 50 kr-ért árulják. A szivarká-
nak „Ibis“ a neve és szopoka nélkül 100 darabonként
2 frt 50 kr az ára.

Öngyilkosság. Egy bácskai gyerek öngyilkos-
sági kísérletéről írtak a lapok az utóbbi napokban. Lóbl
Manónak hívják s vadászönkéntes volt Székesfehérvárott.
Revolverrel lőtt magára s a golyó közel a bal csipőjéhez
hatolt a testbe. Orvosai remélik, hogy föl fog gyógyulni.

Körözések. A szabadkai kir. törvényszék két
jómadarának a körözését rendelte el legutóbb. Dancsó
János 23 éves fekete hajú, középtermetű legényember
az egyik, aki gondatlanságból okozott emberölés vétsége
miatt van vádolva, és Siehermann Antal 33 éves szintén
középtermetű, barna ember a másik, akinek meg okirat-
hamisítás terhel a lelkiismeretét.

Tisztiorvosi vizsgálat. A belügyminiszter,
a közoktatásiügyi miniszterrel egyetértve tisztiorvosi
vizsgálatok behozatalát határozta el. A vizsgálati terve-
zetet egy szakemberekből álló bizottság most állította
össze. A tantárgyak, ha azokon változtatások nem tör-
ténnek, a következők lesznek: közegészségügy, mérgek
és gyógyszerek ismerete, elmekórntan, egészségügyi tör-
vények, állatjárványtan, himlőoltás és egészségügyi
szolgálat.

Névváltoztatás. Berger Jenő szabadkai lakos,
valamint kiskoru Oszkár, Mil, Gabriella gyermekei
„Bátori“-ra magyarosították nevüket.

Mének kislejtezése. A földmivelésügyi mi-
niszter közlése, hogy Baján a jövő (aug.) hó 4 én
fognak az állami menek osztályoztatni s illetőleg ki-
selejtettetni.

Idegének névsora a „Vadászkürt“ szállodában
július 6—11-ig: Wanke János földbirtokos, Mohács.
Petrovics M. kir. bíró, Bpest. Berliner Zsigmond utazó,
Bécs. Reich Mór kereskedő, Bpest. Fehér és családja,
Vasmege. Ziffer Ede utazó, Bpest. Benko Gyula kir.
titkár, Bpest. Stern József kereskedő, Bécs. Kulinyi
Zsigmond hivatalnok, Szeged. Gros Jakab utazó, Bpest.
Mann Lőrinc utazó, Pozsony. Mellitzer Ferenc utazó,
Bpest. Bramsteiner József utazó, Bécs. Knobl Károly
főhadnagy, Bpest. Krausz József utazó, Bpest. Friedman
Ármin kereskedő, Bécs.

Válasz a „Z. és V.“ válaszára.

Azt olvassuk, hogy a „Zombor és Vidék“-nél
uborka-szezon van. Hirdeti, pedig mikor nincs nála?
Hiszen télen nyáron uborka színű annak minden sora.
De kiválóan sok furcsaságot talált föl ismét olvasóinak
a legújabb számában (bocsássák meg neki).

Kimagasló részét képezik eme furcsaságainak
ama sorok, a melyekben a vidéki sajtó célját fejtegeti
látszólag oktatásul minékünk (!), de tulajdonképp ta-
kargatásul saját eltakarhatlanságának. Azt mondja,
hogy a híreket úgy is elhalássák a fővárosi lapok
(no meg a Bácska) az orra elől s ezért nem fektet
sulyt azokra. Pedig hát ténne kéne róla, hogy ne
történjék ez! De ha csak 2—3 hét múlva értesül felőle,
persze hogy elhalássák! Megaztán a hírek „fakóak“,
„savó színűek“, azért nem fektet rájuk sulyt! No igen,
a róka is azt mondta ama bizonyos szőlőre, hogy sa-
vanyu, a melyiket nem tudott elérni. Tehát nem célja
a vidéki lapnak híreket közölni, hanem célja „ostorozni
mindama viszásgatot, üldözni mindama visszaélést“, stb.
E mellett aztán tarthat tőle a megye a vagy a város
törvényhatósága is közgyűlést, a hol egész községek
létezőkét érintő ügyeket tárgyalnak, arról egy árva
kukkot se kell írni. (A minthogy megselekedte ezt
nagy bölcsen a Z. és V. legutóbb is. Ez előtt az ezekről
szóló tudósításokat is átollózta tőlünk, de most már nem
volt hozzá bátorasága s most azokról referálni „nem
célja“ a vidéki lapnak).

Nemesebb az ő feladata! „Ostorozni“... „ül-
dözni“... És összeszűrdja ugyancsak ebben a számában
azokat a kutyákat, a melyek a monostorszeghi ország-
tun megugatják a járókelőket; pedig ezek „meg-
vannak kötve“ és mégis az „ut mindkét oldaláról
rohannak az arra járó gyalogos ember vagy a kocsi-
fogott lovak elébe“ (megjegyeztük, hogy ezt a hirt nem
ollózta a Z. és V., ez az ő saját külön eredetije). —
Hát — uram isten — nem ugyanazt cselekszik-e azok
a szegény állatok is, amit a Z. és V. ideális vidéki lap?

Ez tehát a „nemes“ (valóban nemes!) célja
a vidéki lapnak!

Egyébként pedig igen mulatságos egy pityergés
az, a miben a kis „Z. és V.“ előttünk mulattatja olvasóit.
Hogy ránk haragszik, azt igen természetesnek találjuk,
mert mi nem vagyunk hívei az ő lapszerkesztési program-
jának. De azt már mégse hittük volna, hogy azt a bizonyos
ő kori mondabeli Herkulest se ismeri, a kiről pedig be-
szél valamit, elmondván, hogy a mi belmunkatársaink,
„mint modern Herkulesek, valamennyien egy-egy rovat
szerkesztését vállalták magukra.“ (Sántikál ugyan a
hasonlata, de menthető, mert legalább nem ollózt).
Persze, hogy meghajol munkatársaink, tárcáink és hireink
előtt, de ebbéli engedékenységének fejében aztán „a
komoly küzdelem porondján velünk szóba nem áll.“
De hát hogy is állhatna ő velünk szóba, mikor mi nem
állunk ki soha ő vele. Hiszen egymagában sokat kiabált
ő már a levegőbe, de mi sohase halgattuk meg. Persze,
hogy ily körülmények között „szóba se áll.“

Aztán, hogy mi akarnánk fogdosni őt tőle előfize-
tőket! Isten ments! Mi, hála istennek nem szorultunk
rá, de meg nem is tehetnők, ha akarnók se; mert ahhoz
mindenek előtt előfizető kell, a mi a Z. és V.-nek nincsen.

Szörnyen haragszik azért, hogy rábrennőltünk az
ollójára. Tagad, erősen tagad, de azért multkori ajánla-
tunkat nem fogadta el. Most meg már el is fogadja,
nem is. Nektünk szívességet akar tenni az elfogadással.
Korántse! Sose szorultunk rá a Z. és V. engedékeny-
ségére. Vagy elfogadja kötelességből, vagy nem fogadja
el egyáltalán. De ha már elfogadja, fogadja azt el egész
terjedelmében; nevezetesen pedig bocsássá rendelkezé-
sünkre lapjának kért száma, hogy kimutathassuk azokból
állításunk valóságát.

De másrészt nem hajlandó elfogadni amaz állítá-

sunkra vonatkozó fogadást se, hogy mi tőle — mióta
mostani szerkesztőnk vezeti a lapot — soha egyetlen
sort se ollóztunk át. Hanem e helyett elég vakmerő
azzal iparkodni félrevezetni a saját publikumát, hogy
egy mellékesen állítja, mintha mi a jelzett száz hír
fejében legalább két százat átvettünk volna tőle. No
már ennyire sosem stüllyedt le a Bácska, de nem is fog
lestüllyedni egyhamar.

Az egész polemiából különben az derül ki: hogy
a „Z. és V.“-nek igen helyesen nem volt bátorasága
belemenni abbéli ajánlatunkba, hogy mutasson egy hirt,
melyet mi tőle átvettünk s mi mutatunk legalább százat,
melyet tőlünk ollóztunk át. Mert ajánlatunkra azt feleli,
hogy azt nem fogadja el. (Egyhelyütt ugyan, mint már
megjegyeztük, oda veti, hogy mi tőle 200 hirt vettünk
át, ezen neveltséges kijelentése azonban annyval
szemben, hogy nem mer vállalkozni egy a „Z. és V.“-ből
lapunkba átvett hír kimutatására, — az egész válasz
nívójára degradálódik.) Vastag betűkkel van kinyomatva,
hogy ha mi a tőlünk átollóztunk 100 hirt megjelöljük,
megkapják városunk szegényei az 5 aranyat. Ajánla-
tunkhoz híven, kérjük a „Z. és V.“ megfelelő száma, s
mi azonnal bebizonyítjuk állításunkat. S ha erre azt
felelné a „Z. és V.“, hogy mi hivatkozhatunk kényünk-
kedvünk szerint 100 hirre, tessék a „Z. és V.“-nek egy
bírói bizottságot proponálni azon állításunk igazolására,
hogy a „Z. és V.“-ből felmutatandó 100 hír tőlünk
ollóztatott át. És most vagy bele megy ebbe a „Z. és
V.“, vagy saját beismerésével biztosítva van a „Z. és V.“
ollójának gyors járása.

Törvénykezés.

Itélet a Rudics pörben. A nagy pör isme-
retes már olvasóink előtt. Ifj. Rudics József báró egy
1883. április hó 17-én alkotott végrendeletével özvegyét,
szül. Szász Ilona, most Telegi grófnét tette másfél-
milliónyi hagyatékának örökösévé. A mellőzött huszon-
kilenc oldalakon képviselőben Kollár Lajos buda-
pesti ügyvéd megtámadta ezt a végrendeletet azon az
alapon, hogy annak készítése idején a báró örült volt.
A budapesti törvényszék előtt évek óta folyt a pör,
míg most itélettel befejezték. Az ügyet Nyárasdy János
törvényszéki bíró négy teljes napon át referálta az
ítélő tanácsban. A bíróság, miután a tanúk, s ezek kö-
zött Tisza Kálmán is, azt bizonyították, hogy báró
Rudics 1883-ik évben, sőt már előbb is nagyfokú ide-
gességet tanúsított s a szakértők azt is kizártnak tartják
hogy a bárónak világos percei is lettek volna, a vég-
rendeletet érvénytelennek nyilvánítja itéletével. A tör-
vényszék e szerint az 1879-ben alkotott végrendeletet
mondta ki érvényesnek s ehhez képest a szabadkai
határban levő kúlsőségeket, az adósságok kifizetésének
kötelezettsége mellett, felpereseknek ítélte oda. A va-
gyon többi részét a végrendeletben megnevezett hagyó-
mányosok kapják. — Az itélet megokolása szerint
Rudics báró elméjének kóros állapotát a kérdéses időre
nézve, ha „tetteiből megállapítani nem is, de arra kö-
vetkeztni lehet.“ A felperes ügyvédjének 4356 frt,
a tiz alperesi ügyvédnek pedig a szakértők 1200 forint
díjával együtt 5671 forint munkadíjat állapítottak meg.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági munkabérek. A földmi-
velésügyi miniszter — mint már egy ízben említettük —
összegyűjteti időről-időre a mezőgazdasági munkabérek
adatait. Az első kimutatást erről most tette közzé. E
szerint a napszámabérek legmagasabbak a Duna bal-
partján a férfínapszám 35—100, a női 25—65, a gyer-
mek 22—46 kr között ingadozott. E vidékeken az
átlag napszámber volt férfiaknak 63, nőknek 43, gyer-
mekeknek 35 kr. A Duna jobbpartján a férfínapszám
40—120, a női 40—80, a gyermeknapszám 24—55 kr
között volt; e vidék átlaga és pedig a férfiaknak 74,
nőknek 52, gyermekeknek 30 kr. A Duna Tisza közén
a férfínapszámber 60—140, a női 85, a gyermek
23—55 kr. között változott; az átlagos napszámber
volt: férfi 85, nő 57, gyermek 38 kr. A Tisza jobb-
partján a férfínapszámber 30—120, a női 30—80, a
gyermeknapszámber 15—45 kr; az átlagnapszámber
pedig: férfi 75, női 46, gyermek 34 kr. A Tisza bal-
partján a férfínapszámber 55—150, női 30—90, gyer-
mek 25—60 kr; az átlag: férfiak 86, nők 55, gyer-
mekeknek 38 kr. A Tisza-Maros szögén a napszámber
férfiak részére 60—225, nőknek 40—80, gyermekeknek
30—45 kr volt; az átlagberek férfiaknak 92, nőknek
76, gyermekeknek 38 krajcár. Az erdélyi vármegyékben
a férfínapszámber 30—100, a női 20—80, a gyermek
30—38 kr.; az átlagnapszámber férfiaknak 64, nők-
nek 50, gyermekeknek 33 kr.

Naptár. Julius.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
12 Kedd	Henrik	Henrik	30 12 ap. zsinat
13 Szer.	Margit sz.	Margit	1 Jul. Kozm. D.
14 Csüt.	Bonaventura	Karola	2 B. A. meze
15 Pént.	Apost. oszl.	Apost. oszl.	3 Jac. vt.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

**Tanonc felvétetik
ENGEL ADOLF**

fűszer- és rövid-áru üzletében

ZOMBORBAN.

Ház eladás.

A felsővárosban, Flórián-utcában 381. szám alatt levő lakház, az azzal kapcsolatos és 2 hold 1319 □ ölet kitevő beltelekkel — melyen

egy számozott üres házbély is van és azon felül még

5 házhely kihasítható,

szabad kézből eladó.

Zomborban, 1892. évi június hóban.

Bertolino Sándor.

3—1

Pályázati hirdetés.

A veprováci rom. kath. népiskolánál egy új magyar-német tantervű tanítói állás szerveztetvén, arra folyó évi augusztus hó 7-ik napjáig pályázat hirdettetik. Javadalma a községi pénztárból: 400 frt, s lakbér fejében 50 frt. Az ismétlő iskola tanításáért külön díj nem jár. A megválasztandó tanító folyó évi szeptember hó 15-én köteles hivatalát megkezdeni. A folyamodványok a veprováci rom. kath. iskolaszékhöz intézve főt. Martin József küla-kerületi esperes urhoz Filippovára küldendők. Veprovácón, 1892. július hó 5-én.

Pályázat.

Jankovácón kántori állomásra f. é. augusztus 4-ig újlag pályázat hirdettetik, a mely napon a reggeli 9 órakor kezdődő próba-orgonálás és éneklés után a választás is megtörténik. Javadalmazása: 1. Kézpénzben 500 frt o. é a községi pénztárból évnegyedként fizetve. 2. Természetben tisztességes lakás. 3. Stólajövedelem szabad bucsúztatási díjjal. 4. Örökös sz. misék után 65 frt. 5. Az uradalmi pénztárból ideiglenesen évi 50 frt tiszteletdíj. Kötelességei: egy rendes, kántori teendőben jártas segéd tartása; egy a népiskolában az akadályozott tanítót hosszabb időn át is helyettesíteni, miért is tanítóságra képesítéssel kell bírnia; végre tartozik magát a jóváhagyott szabályzatot tartani, mely a plébánia hivatalban elolvasható. A folyamodványok ft. Boromisza Tibor apát-plébános, mint kerületi alesperes urhoz Jankovácra küldendők.

2—2

Plébánia hivatal.

1638. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetés.

Kunbaja községben 300 frt évi javadalmazással egybekötött községi őrnöki állásra pályázat nyitattik s a választásnak Kunbaján a község-házánál leendő megtartására határidőül 1892. évi július hó 18. napjának d. e. 9 órája tűzetik ki.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a megyei bizottság által 6 közgy. 1886. sz. a. alkotott szabályrendelet 9. §-ában előirt képesítést igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényüket a választást megelőző napig alulirotnál nyujtsák be.

Almás, 1892. július 2-án.

DEÁK ZSIGMOND,

3—2

főszolgabíró.

Hirdetés.

Néhai Morokvasits Vasza-féle kis-bezdáni utcában 347. szám alatt fekvő ház, nemkülönb 3 hold 445 □ öl szőlő és szántó föld szabad kézből eladó.

Értesítést kapni Kusevits Szvetozár kir. járásbírónál Viroviticán. (Verőce via Eszék.)

1191. szám.

1892.

Árlejtési hirdetés.

Sztanisics község elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a községi képviselőtestületnek mult évi augusztus 2-án 36. sz. a. hozott s a tekintetes megyei törvényhatóság által 1196. közgy. 1891. sz. alatt jóváhagyott határozata alapján egy új tanterem felépítése a megállapított terv és költségvetés alapján eszközözendő lévén, ezen átalakítási munkálattal teljesítendő építkezés biztosítása céljából **f. évi július hó 17-én reggel 8 órakor** Sztanisics község-házánál nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Mindazok, kik árlejtetni szándékoznak, tartoznak a 761 frt 50 kr. előirányzati összegnek megfelelő 10% bánatpénzt kézpénzben vagy óvadékképes papirokban a tárgyalás megkezdése előtt letenni.

Írásbeli zárt ajánlatok ugyancsak a tárgyalás megkezdése előtt az előirt bánatpénzzel ellátva a tárgyalást vezetőjének átadandók.

A terv és költségvetés a tárgyalás napjáig a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Sztanisicson, 1892. évi június hó 27-én.

2—1

Az előjáróság.

Tanítói pályázat.

Öt tanteremmel bíró karavukovai községi német-magyar népiskolánál egyik tanítói állomás üresedésben lévén, erre augusztus hó 6-ig pályázat nyitattik.

Jövedelem: kézpénzben, havi részletekben 400 frt, azonfelül szabad lakás házi kerttel. Ismétlő iskola tartásáért külön díj nem jár.

Pályázni óhajtók kellően felszerelt folyamodványukat, a fent jelzett határnapi a községi iskolaszékhöz címezve alulirothoz küldjék. Zenében jártasok előnyben vannak.

Kelt Karavukován, 1892. június 30-án.

Turnovszky Rudolf,

3—3

iskolaszéki vál. elnök.

2158. szám.

1892.

Pályázati hirdetés.

A Csonopla községében betöltendő rom. kath. hitfelekezeti, magyar-dalmát ajku I., II. és III. osztályu néptanítói állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen évi 400 frt kézpénz fizetéssel, 50 frt lakbérrel és 5 hold föld haszonélvezetével egybekötött tanítói állást elnyerni óhajtják, hogy illetőségüket, életkorukat, családi állapotukat, nyelvbéli ismereteiket, tanítói képesítettségüket, eddigi társadalmi működésüket, egy erkölcsi előéletüket igazoló hatósági bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket a csonoplai rom. kath. iskolaszékhöz címezve, a bezdáni rom. kath. esperesi hivatalnál **folyó évi augusztus hó 10-ig** annál bizonyosabban nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állásért férfiak és nők egyaránt pályázhatnak; és a megválasztandó köteles állását folyó évi szeptember 1-én elfoglalni; és 12 frt külön díj mellett ismétlő iskolát is tartani.

Kelt Csonoplán, 1892. július 2-án.

Mayer Nándor, Deák Andor,

iskolaszéki elnök. 3—2 világi elnök.

686. szám.

kig. 1892.

Árlejtési hirdetés.

Begecs község alulirott elöljárói részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a törvényhatóság által engedélyezett új község-ház felépítése **f. évi július hó 17-én délutáni 3 órakor** Begecsen megtartandó nyilvános árlejtésen a legkisebb ígérőnek fog kiadatni.

Kikiáltási ár 4875 frt 65 kr.

Az árlejtési szándékozók tartoznak a kikiáltási ártól 10%-ot bánatpénzzel kézpénzben vagy elfogadható állami papirokban az árlejtést vezető főszolgabíró ur kezéhez letenni.

A terv, költségvetés és árlejtési feltételek a begecsi jegyzőnél a hivatalos órákban megtekinthetők.

Begecsen, 1892. július hó 2-án.

Csupits Péter, Atyimov Zsivan,

jegyző. 3—2 bíró.

2159. szám.

kg. 1892.

Pályázati hirdetés.

A Csonopla községében betöltendő rom. kath. hitfelekezeti, német ajku, I., II. és III. osztályu néptanítói állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen évi 400 frt fizetéssel és 50 frt lakbérrel egybekötött tanítói állást elnyerni óhajtják, hogy illetőségüket, életkorukat, családi állapotukat, nyelvbéli ismereteiket, tanítói képesítettségüket, eddigi társadalmi működésüket, egy erkölcsi előéletüket igazoló hatósági bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket a csonoplai rom. kath. iskolaszékhöz címezve, a bezdáni rom. kath. esperesi hivatalnál **folyó évi augusztus hó 10-ig** annál bizonyosabban nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állásért férfiak és nők egyaránt pályázhatnak és a megválasztandó köteles állását folyó évi szeptember 1-én elfoglalni.

Kelt Csonoplán, 1892. július 2-án.

Mayer Nándor, Deák Andor,

iskolaszéki elnök. 3—2 világi elnök.

Ispán kerestetik.

Az angol-osztrák-bank csuroghi gazdaságiban f. évi augusztus hó elsején **két ispáni állás** betöltendő.

Ezen állásokkal 600 frtnyi évi fizetés, szabad lakás (a szálláson), egy hold föld haszonélvezete és egy tehénnek tartása jár.

Pályázóktól megkivántatik, hogy a gazdaság minden ágában jártasak legyenek, a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírják és hogy esetleg szerbil is beszéljenek.

Kellően felszerelt magyar és német nyelven sajtókezüleg irt pályázatok alulirothoz beküldendők.

Hirtenstein Ignác,

3—1

tisztartó.

Felhívás.

Az adai m. kir. földmives-iskola területén az előjáró nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszterium által egy **artézi-kút** fúratása engedélyeztetvén: felhivatnak mindazok, a kik e munka létesítését felvállalni óhajtják, miszerint ajánlataikat — az árak pontos megjelölésével — az igazgatósághoz mielőbb nyujtsák be.

A m. kir. földmives-iskola igazgatósága.

Szobonya Bertalan.

Cséplőgéptulajdonosoknak és földbirtokosoknak tisztelettel ajánlom mint **ujdonságot** a legjobb orosz gépolajt, kiváló jó gépzsirt, asztali, továbbá égető olajokat, úgy mint valódi orosz kocsikenőcsőt legjutányosabb ár mellett.

Kiváló tisztelettel

POLZOVICS S.

3—1

Csonoplai ut sarkán.

635. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetés.

Vajszka községben leköszönés folytán üresedésben levő és 240 frt évi fizetéssel javadalmazott gyalog közrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik, — felhivatnak, az ezen állást elnyerni óhajtók miszerint kellően felszerelt kérvényeiket alulirt körjegyzőséghez **f. évi július hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkező kérvények figyelembe vehetők nem lesznek.

Pályázók igazolni kötelesek, hogy:

1. magyar allampolgárok;
2. védkötelezettségüknek eleget tettek, 24. életévüket betöltötték de a 60 at még el nem érték;
3. feddhetlen előéletűek;
4. jó erkölcsűek;
5. teljesen egészségesek;
6. hogy a magyar és sokác nyelvet szó és írásban bírják.

A megválasztandó közrendőri tartozik, Bács Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 1891. évi március hó 10-én 133. közgy. szám alatt hozott határozatával jóváhagyott szabályrendelet 19. § értelmében a községi előjáróság által megállapított s a főszolgabíró ur által jóváhagyott egyenruhát sajátjából beszerezni.

Vajszkan, 1892. évi július hó 5-én.

KNÉZY JÓZSEF,

2—1

körjegyző.

4371. szám.

kig. 1892.

Árlejtési hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye t. alispánjának f. évi 13752. szám alatt kelt rendelete folytán a Német- és Ó-Palánka, metkovics-kerekiesi telepítvény s Gajdobra község határain keresztül vonuló közut helyreállítására nézve, melyre felsőbb hatóságilag 1300 frt 27 kr lett előirányozva, ezennel újabb árlejtést hirdetek, mely is hivatalos helyiségekben 1892. évi július hó 17-én reggeli 9 órakor fog megtartatni.

Vállalkozni szándékozók az árlejtés kezdete előtt tartoznak kézpénz vagy óvadékképes papirokban a fenti összeg 10%-át, vagyis 140 frtot bánatpénz fejében nálam lefizetni.

A részletes feltételek, előirányzatok stb. hivatalomnál az árlejtésig bármikor is betekintethetők. N.-Palánkán, 1892. július 4-én.

CSUPOR GYULA,

1998. szám.

1892.

Árlejtési hirdetés.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ónagyméltósága f. évi július hó 6-án 17285. szám alatt kelt rendelettel a bajai áll. tanítóképzőhöz építendő tornacsarnok tervezetét és költségvetését jóváhagyván, az építés foganatosítására 6968 frt 44 krt engedélyeztet.

A tervezett munkák teljesítésének biztosítására **1892. évi július hó 25. napjának délelőtti 9 óráját** tűzöm ki zártajánlati versenytárgyalás benyújtására a Bács-Bodrogh megyei kir. tanfelügyelőség (II. emeleti) helyiségében.

A versenyzők a munkák teljesítésének elvállalására vonatkozó, s az engedélyezett költségösszeg után számítandó, a részletes feltételekben előirt összeg 10%-nyi bánatpénzzel ellátott ajánlataikat a kifizető határidőig adják be, mert ellenkező esetben ajánlataik figyelembe nem részesülnek.

A teljesítendő munkákat műszaki és részletes költségvetési feltételei Zomborban a kir. államépítészeti hivatalnál megtekinthetők.

Zomborban, 1892. évi július hó 9-én.

Czirfusz Ferenc.

Kir. tanácsos és tanfelügyelő.